

Defensor porta-veu de l'Associació "Minerva,"
Defensor dels interessos morals i materials d'Artà i sa comarca

*Ca. D. Antoni Caselles
Lluminari
Fornal*

Redacció i Administració	Dels treballs publicats ne son responsables els autors	PREUS:
Quatre Cantóns, 3 * ARTA	N'os tornen els originals	Espanya: Trimestre 0,75 Ptas. Any. 3,00 » Estranjer Doble
Any II	Artà, (Mallorca) 23 de Febrer de 1918	Núm.

El Problema Escolar

I.

Tots els qui sabien la nostra curiosa en la resolució del problema escolar i coneixien les nostres reiterades campanyes a favor de la construcció del nou local en projecte en les afores de la vila, s'han quedat sorpresos al veure que aplaudim la nova d'haver-se comprada una casa dins la vila per instal·lar-hi l'escola graduada.

Sobre aquesta qüestió volem dir el nostre pensament, clar i llançat, a fi de que no mos atribueixen intencions tant mesquines com equivocades, i no se cregui que claudicam en un punt que consideram de capital importància.

Posats en el terré d'explicar sincerament lo que sentim sobre problema de tan precisa resolució, no volem cloure el nostre parer dins unes sencilles consideracions, sinó que en uns quantes articles exposarem l'estat actual de les nostres escoles per deduir que la resolució del problema es urgent, que'l local es un gran pas cap an aqueixa resolució, pero no l'únic; que'l local a lora vila es l'ideal, mes davant l'urgència de la reforma i les dificultats presentades per construir-les hi es precis cedir un poc de la nostra part i accontentar-nos amb la casa adquirida recentment, ja que dins la vila es difícil trobar-ne amb millors condicions.

Anem avui a veure les escoles actuals.

Fins fa nomen mitj any l'escola 1.ª de nins estava dins l'antic claustre del convent en una sala vella, humida a mes no poder, poc ventilada, ruïnosa, lletja i per pitjor amb varies finestres que donaven dins el corral del escorxador public del qual en sortien miasmes i fetor insuportable que posaven en perill la salut dels alumnes.

Gracies a les gestions d'alguns pares d'alumnes i especialment del jutge D. Juan Sanchó, i el regidor D. Miquel Morey, l'Ajuntament acorda el trasllat provisional a l'església de Santa Catalina ja que noga definitivament el passat i digníssim batle D. Antoni Cano. Aquest nou local capàs, ventuat i decent, a la desventaja de tenir una sola sala i un sol corral que no serveix mes que de pas per un escusat de males condicions;

condicions que no poden ser millorades per ara, suposat que no's propietat de la vila i aquesta te en projecte tugar-ne lo mes prontia possible.

Aquest es el local millor, indiscutiblement, perque el que ocupa l'escola 2.ª de nins es un salonet de la Casa de la vila, capàs sols per una trentena de nins, i n'hi compareixen un centenar, sense pau, perque un que n'hi ha es comú a la sala i a l'escola, i de molt petites dimensions. D'el mobiliari no hi ha que parlar-ne perque tot es inservible.

En quant a les escoles de nines hi ha encara molt mes que desitjar, si bé no se sent tant la falta de bons locals per haver-hi les Germanes de la Caritat que disposen de bones sales d'escola graduada i d'assistencia a les escoles públiques es mes reduida. No obstant, es indigne que l'Ajuntament no disposi mes que d'un local de sa propietat sense llum ni ventraccio, baix, humit, amb un corral de quatre metres quadrats, i un escusat ben anungreic. La 2.ª es l'entada de la casa habitacio de la mestra. El salonet es decent i ben ventuat, pero molt reduit.

Tot això vol dir que donat l'exces de nins qu'assisteixen a les escoles nacionals i que l'Ajuntament no te locals amb bones condicions es urgent l'adquisicio o construccio de nous, capagos i decentes aont instal·lar-hi no una de les escoles, o les dues existents sino que de fet sia capàs per una escola graduada i ent venir eis mestres que precisim perque Artà tengui al marco eis que necessita segons el cens escolar,

En el n.^o qui ve seguirem diguent de quina manera deuria resoldrer-se el problema de les escoles.

A. F.

ELEMENTS de GRAMATICA del CATALÀ

AMB SOS DIALECTES PRINCIPALS

LLISSÓ II.

Origen i formació de les llengües neolatines

4—Brollant el llatí en el Laci an els temps prehistòrics, an aqueixa regio central d'Italia, cresque i se va estendre una cosa de no dir amb el vot maivisi que prengé la seua ciutat

principal. Roma, que a poc a poc va anar par el seu domini daunt totes les altres regions d'Italia, Sicilia, Sardenya, Còrsega, Espanya, nord d'Àfrica, les Galies, Rètia Il·líria, Dalmàcia i mes envant Grécia, Egipte, tot l'Orient, Dàcia, Escítia i bona part de Germània. Així la llengua s'estengué amb les seues lleis i sabia administració a totes aqueixes altres nacions torales que parlaven grec; perque eren d'una civilització superior an el llatí; i els pobles de civilització superior mai deixen llur llengua per la d'un poble inferior; per aixó eis pobles d'occident, conquerits dels torals, de civilització inferior an aqueis, acceptaren el llatí de Roma, romanisant-se en tots sentits, sobre tot en la llengua; per aixó tot l'occident parlà llatí; pero no el llatí de Cicero, Juli Cesar, Tit Livi, Virgili, Horaci, Ovidi qu'era una refinació i ambaicament de llengua que mai la parlà el poble, sino just la gent polida, il·lustrada, no els anarabets. Aixó augué una divisió del llatí; llatí sabí, reinat. conegut per nom de classic, i llatí vulgar, sermo plebeius llengua del poble. El llatí vulgar es bo de veure qu'avia de tenir una gran virtualitat i que havia d'acabar per vencer el classic, que després de tot era artificial i per lo mateix violent i ja's sap que nihil violentum durabile. Els mateis poetes clàssics iniciaren la decadencia i desleta de llur llatí; drets de les exigencies de la metrificació dels versos, comensaren a emprar formes vulgars que los venien be p'els peus dels versos (amb aixó consistien i aixó eren les anomenades lleccéncies poètiques, que no foren mai paraules qu'eis poetes se treguessen del cap); aqueilles formes acabaren per invadir no sols la poesia, sino també la prosa, esclatant així la decadencia del llatí sabí, l'elenc, oficial. llatí qu'emprava l'administració romana a la Capital i dins totes les Provincies, el llatí qu'ensenyaven totes les escoles que l'impen sostenia en tot l'Occident.

Invadit aquest dels bàrbars del nord la primera del sigle V. i esondrat de tot ben pronta, se'n ana en orri la altra llengua romana i entenimentada administració romana, desapareixent el centre d'on sortien les lleis i les orales redactades en la llengua oficial, el llatí sabí, i que sostenia per tota l'era les escoles imperials, que ensenyaven aquell mateix llatí, que's gramaticejaven anaven a tota valansa contra les nombroses invasions del llatí vulgar, que amenaçava amb la

for-a que duia, fer-s'ho tot seu.

Desaparaguda l'administració imperial, que sostenia el llatí clàssic, que ja ningú parlava, ni els m'iteis gramàtics el *llati vulgar* sense les traves ni barreres que fins llavó l'havien associat, dominà absolutament i seguí amb més força que mai el desplegament i evolució que es natural a tota llengua i que en fa més de les seues en no tenir el fre ni el vincle de la literatura, que sempre la detén i captura. Quant s'esfondrà l'Imperi, ja feia sigies que s'era perduda la quantitat (silabes llargues o breus); de la *declinació* casi no quedaven més que dos *cassos* un p'el *regent* i l'altre p'el *retgit*, suplint-se el *régim* dels altres casos per via de les preposicions; també s'era abolit el *genere neutre*, confonent-se amb el *masculi* els verbs *deponents* s'eren fet *actius*, havia desaparegut la forma *assiva* substituïnt-la per *circunloquis* mitjansant el verb *esse*; havien substituït, també el *futur* per les dificultats i confusions que resultaven, servint-se també de *circunloquis* per via de l'infinitiu del verb que s'havia deconjugat i el present de habere o tenere; molts de pretérits perfects havien deixada anar llur forma simple adop tant al compòsta de participi passiu i el present o imperfect de habere casi per tot havien arreconat l'imperfect de *subjuntiu* donant el sentit d'aquest an el *plusquamperfect* que perdé així el sentit propi; el *plusquamperfect* indicatiu havia fet ull i s'eren fuso- el *futur perfect* d'indicatiu i el de *subjuntius* de l'infinitiu no que quedava mes qu'el present. I no sols eren les formes de paraule que se tramudaven a la vela, sinó eis sons vocals i consonants que feien llur via capgirant-se de tots vents segons llur jaent i circumstancies.

ANTONI M.ª ALCOVER.

(Acabará)

FRIT I BOLLIT

¡Vaja un titol! qualqu dirá, ara que les «subsistencies» se son enfilades tant, qu'els senyors de «casta grossa» ja casi no li poren pegá sinó de pancuetet clà i escaldums borts, (paste-nagues) fermos tornar els uis verts amb un «menú» tant sustanciós, «vianda di radicali de «Lerroux» a «Pau Iglesias» i «pocs perdons» (en terra caiga i mal no fassi) i altra carn venuda... Idó, «jaquí está's dau!» com diu es meu taconer; perque heu de saber i entendre que desde qu'entrarem a n'es según any de guerra económica, les meues sabates (vui di botines, perque aixó de sabates fa famella, i jo som ben masclé, gracies a Deu) ja han perduda sa fasomia de tants de rivets i mitjas soles (algunes de llenyam vei) que les «pobres» han soportat sense protestar. ¡Sabeu que hu son de bones atletes les meues sabates!

S'ha es venit que la seua bondat, fia del «bon cor», está juspreuada p'els seus anys. i tot hom que no sia de la pasta d'en «Macá», aquell celebré guixe del temps dels «ases guiers» de qui se discutia entre missés, si s'ase tenia mes any qu'eu) sab que l'experiencia e'gracia e'cencia... Sabeu, idó, quan s d'any tenen les meues sabates «primogenites»? Si sabeu restar amo sos dits, prest o tart treureu es e' meues vaig treure de ca mestre «Gaffet» un «pau» «reponca» empeltat de bort de «pau» «reponca» que d'advercoqué atgordenté i, que tres dies de ca a gran noira; haver pegat foc a ca'n «Macá» i de rossegat el «còs» de pedra de na betin. fins a dur-la a «manjar pancuetet» a la Misericordia, el die de la «gloriosa»; i de ser el verjo d'aver «reponca» i «pau» a cap Botafarra... Les vaig «extrenar». ¡Oh tempora, oh mores!... ¡Oh temps de s' moros! ¡Oh senyalat dia! el mateix dia que na p'edre amat retgidor de la Ciutat de les Malorques en Bernat Obrador qui tal volta

ell mateix ja ha perdut es conta dels anys i anys que fa de l'ofici. ¡Vet quin'una! Quin pebre me feia coure els uis aná a cercar na Maria pe sa cuina, i perde ses manades p'es rostos, parlant de sabates i sabatés i altres empirreumes, per justificar de qualca manera el titol d'aquest «sector» (sa guerra ha vulgarissat aquest mot, i sa premsa el s'ha fet seu i l'aplica tant si ve a s'en endret com a s'en revés) de LLEVANT.

Parlar de «frit i bollit» en temps de fartura, quant a n'es paladar li han de fer moixones per fer-lo entrar en gana, sería una bufetada a sa lògica (si es qu'en questió de bucòlica e-hi cabi suc de cervell—que no sia salya de cervell—) però, en temps de rusca, quant un s'engoliria macs de torrent, que segurament l'associarien casi tant com els panetois qu'avui s'estilen, un poc de «frit i bollit» fa posar d'un peu, i fins i tot aquells mes «cibarites» i devots de llepolies en fan «hepa-dits.»

Avui en die sa norma (i ja que escrit que escrit queda aquest mot, dec haver de dir que jo, que vaig «cap a ponent» encara que accedea a escriure qualca cosa damunt «Llevant» no he d'aturar-me gaire a estudiar certes normes, que no cal dir si son totes bones i rebedores) es de seriedad i fè de Pare Bestard, i la jovintut «d'intelectuals» ha pres es trofi d'escriure en serio, oblidant o no sabent que'ls grans mestres dels reneixament de «nostra parla» tenien tots un estil festivol i manjivol que tocant ses castanyetes feren prende sabor an als paladars més «refractaris.»

Jo, que amb aixó de ploma, sempre he estat un... fresco que no sé si fou per assó que me donaren el Diploma «d'ignorants de Quatre-Sòles» per haver fet de pelloso alguns anys damunt «L'ignorancia», me propòs, (m'hi han duit com un xotet de cordeta) di quatre «bataionades, de tant en quant, si e-hi ha vent a sa trompa, per-a ferriure al públic.

Si logr fer mallorquinisme, hauré guanyat el plet. Si meresc censures, als censuradors a-ls donaré el joc per escampat o'ls posaré el cabreste damunt es coll. Ja heu sabeu criticons...

No us afanyeu, lectors volguts, ni us rompeu ses banyes per resoldre el meu problema; som una «incògnita irressoluble.» L'autor de «Frit i bollit» es un cuiner que també fa aigo gelada i trempa resolis. Si sou bons atlots vos faré, qualca pic, «mentecatos i vos donaré «caramel·los»

En Tort-Toni.

Hospital de Sta. Rosa

Conta qu'el Sr. Regidor encarregat del Establiment de Beneficencia d'aquesta vila, *Hospital de Sta. Rosa* presentá al Magnific Ajuntament de les entrades i sortides en metálic qu'en el mateix s'han fets durant el passat any de 1917.

—:— ENTRADA —:—

Janer—Existencies del any passat.	4'45
Juriol—Rebudes del Ajuntament per la subvenció d'enguany	750'00
Septebr. D'una multa posada p'el batie i cedida ai asil.	1'00
Oebre. De D. Andreu Sureda Sancho llegat de la familia Morey	80'00
Dbre—De les captes verificades per la vila durant l'any.	111'17
Donatiu	90'00
Suma l'entrada.	1036'62

—:— SORTIDA —:—

Entregat al Magnific Ajuntament en rebuts dels gastos fets en l'Hospital durant l'any 1917	1027'20
Resument que passa als contes de 1918	9'42

EMBUIS

Els dos caps de partit del nostre poble fa temps que les se donen sobre questlons de politique i administració municipal; no mos n'hauriem ocupat en aquestes columnes si no vessim que la cosa pren un mal cami, ja que un tercer en surt perjudicat i per cert que es del s-xe débil. Si senyors, el fer obra de cultura mereix sempre l'aplaudiment de tot bon patriota, però es obra de incultura mal-ferir la Sra. Gramática terriblement com se fá en una de les fuies darrerament impreses. Noltros que després de la nostra, la llengua castellana es la que mes estimam mos consideram obligats a defensarla i no porem consentir que se la trepitji de manera tan poc delicada.

**

Ja tenim l'article 29 pels morros. Ben segur, que no era l'idea del legislador que se burlás d'aquesta manera. El cas de Mallorca demostra, que allo de l'*Illa de la calma* aquella execració que mos tirá en cara, un gran coneixedor de nostra carácter es una gran veritat i també que aquí no se coneix la ciutadanía, ni se vol conèixer, ni volen que se conegui.

**

Lo que passa amb el servici d'automóvils de Manacor a Capdepera, no es tolerable. De deu dies nou no arriba; va guiat per un aprenent de maquinista i no te pany qui se serv. Mos consideram, per aixó, obligats: 1.er a demanar al Administrador de Correus de la Provincia que obligui al arrendatari del servici Manacor-Capdepera a cumplir amb puntualidad, ja que fa una temporada llarga que el comer se sent perjudicat amb el no arribá d' hora el correu; i 2.^{on} suplicar al Exm. Sr. Governador que envii un inspector perque vigili per la salut dels viatjers.

Filicumis

Per imprevisió

El dilluns de aqueixa setmana, dia 18, tengueren lloc a Ciutat aconteixements greus que podien haver estat de funestes consecuencias. El motiu fou la falta de Carbó que, repetint-se una partida de dies seguits posaren en estreta necessitat a les families, que ni amb els doblers amb la ma podian trobar-ne.

Aixó ocasioná una manifestació espontánea dels necessitats, atlots i dones qu'acudiren al Governador i al sortir-ne toparen un carro carregat d'aquest combustible i el descarregaren i s'el repartiren, com feren igualment amb carbó del moll, i amb farina patates i altres que iures. Aixó motivá la sortida de la forsa militar, tancaments de tenles, tirs i pedrades amb alguns ferits.

Aquest conflicte podie haver estat previst i no hauria tengudes les fatals consecuencias que s'experimentaven. Amb un pomes de previssió, l'Ajuntament hauria pogut abastir suficientement tota Palma d'aquest article suposat son molts els pobles qu'entenen en abundancia.

Sentim molt lo ocorregut i voldriem fos estat aquesta una flisso ben aprofitada per qui deu.

Tasca Patriòtica

Sembla que el *Centre Regionalista* fa poc establert a Ciutat, i la Secció de Nostra Patria s'han proposat fer tasca patriòtica de bon deveres per desvotjar els qui dormen.

Volen emprendre una reuila per tots els pobles de Mallorca no per fer política a borda ni renovar, sino per fer cultura amb tendència a despertar i embarcànina regional, l'esperit de nostra terra; fer patria.

Era hora que hi haguessin qui comencés tant noble tasca. Beis nostres veïnes s'han cantada a la Patria; be ja anys que se sent batejar l'ànima mallorquina, per boca dels cantaires de ses glories. Però llur veu trobava sols resson en el cor d'els enamorats de les lletres i en canvi el poble, va allunyat de l'esperit dels escriptors, no ha tengut qui li parlés a cau d'orella i li ferís les fibres més sensibles del cor; li despertés el sentiment de patria.

Aquesta tasca es la que va a emprendre el *Centre Regionalista* esmentat, i per dita nostra, Artá en rebrá les primícies. Aquella entitat s'ha dirigida a l'Associació *Minerva* que ha organisa una *Tarda literaria musical* p'el dia 3 de Mars en la qual parlarán alguns dels caplevanters del Centre, donant conferéncies sobre la Llengua i l'Historia de Mallorca.

S'han comensat els treballs d'organisa-ció i es de creure que aquesta festa patriòtica tendrá gran éxit.

Mossos quintats

El dia 17 de Febrer a les 8 se va fer a dins el local de l'escola 2.ª de nins el sorteig dels mossos qu'entren a la quinta d'enguany. L'extracció dels noms i números se va fer sense cap incident en mitj del truí acostumat i entre els crits i gatzara que solen fer els qui treuen número alt. Vet-aquí els noms dels sortejats amb el número qu'ls ha correspost:

N.º	1—Josep Fuster i Fuster	(a) Asdoro
„	2—Juan Servera Mestre	(a) Leu
„	3—Pere Massanet Lliteras.	(a) Benaula
„	4—Bernat Danús Dalmau	(a) Rata
„	5—Juan Riera Ginard	(a) Poleti.
„	6—Miquel Cassellas Llaneras.	(a) Boira
„	7—Miquel Oliver Solivellas	(a) Moma
„	8—Antoni Riera Ginard	(a) Moliret
„	9—Juan Pastor Sureda	(a) Pujoli
„	10—Jaume Torres Font	(a) Papayó
„	11—Llorens Garau Sureda	(a) Gabelli
„	12—Bernat Morey Blanes	(a) Roig
„	13—Antoni Estela Ginard	(a) Violi
„	14—Rafel Molinas Bassa	(a) Esparté
„	15—Miquel Torres Nadal	(a) Moll
„	16—Damiá Cassellas Pons	(a) <i>Luaha atxes</i>
„	17—Miquel Muntaner Genovart	(a) Barbassa
„	18—Bartomeu Ribot Vaquer	(a) Ribot
„	19—Pere Josep Sureda Amorós	(a) Terrassa
„	20—Josep Ferrer Carrió	(a) Piufo
„	21—Antoni Mestre Moll	(a) Puig
„	22—Juan Lliteras Vaquer	(a) <i>sa Canova</i>
„	23—Francesch Blanes Sureda	(a) Xurigué
„	24—Bartomeu Tous Pallier,	(a) dels Olors
„	25—Pere Martí Llaneras	(a) Colonié
„	26—Rafel Ginart Lliteras	(a) Tayet.

„	27—Pere Alzamora Ferragut	(a) Metxo
„	28—Francesc Amorós Servera	(a) Capblanc
„	29—Pere Servera Paris	(a) Bossa
„	30—Antoni Sureda Massanet	(a) Coca
„	31—Juan Tous Massanet	(a) Sol
„	32—Antoni Tous Massanet	(a) Corredó
„	33—Juan Pons Garau	(a) Xino es América
„	34—Pere Ginard Carró	(a) Fusteret
„	35—Arnau Llinás Cassellas	(a) Petaca
„	36—Miquel Pastor Vives	(a) Redó
„	37—Antoni Mascaró Antich	(a) Canai
„	38—Miquel Buisquerr Ramis	(a) Carbona
„	39—Francesc Vaquer Mayol	(a) Rai
„	40—Jeroni Juan Serra	(a) Quec
„	41—Antoni Terrassa Esteva	(a) Cirera
„	42—Pere Ferrer Rosselló	(a) Canet
„	43—Pere Ferrer Jaume	(a) Tuniet
„	44—Bartomeu Flaquer Esteva	(a) Mangol
„	45—Llorens Ginard Ginard	(a) Colonié
„	46—Antoni Servera Saacho de Romero	
„	47—Juan Llaneras Amorós. Forné Sua	
„	48—Sebastiá Servera Sureda, d'en Pere Cova	(a) <i>es América</i>
„	49—Bartomeu Vaquer Massanet d'en Pere Ray	
„	50—Miquel Sard Cursach	(a) Terres
„	51—Juan Ginard Esteva	(a) Corona
„	52—Francesc Cassellas Sancho	(a) Garameu
„	53—Antoni Sunyer Sureda	(a) Sunyer
„	54—Jaume Tous Sancho de La Font Calenta	
„	55—Juan Llaneras Lliteras d'en Tiá Sua	
„	56—Bartomeu Sureda Ferrer	(a) Toro
„	57—Jaume Sansaloni Al-sina	(a) de sa Duavay

El "Miramar" perdut

La setmana darrera Mallorca rebigué una forta sotragada amb la pèrdua d'uns quants fills que finaren tràgicament en aigües de la Corunya, a causa d'haver embarrancat l'hermós vapor de la flota mallorquina, "Miramar".

La tragedia tengué lloc aprop del Cap Ortegal, a causa del temporal que se desencadená.

El primer telegrama tirat p'el pilot D. Jaume Fornaris Causá gran sensació, especialment entre els qui contaven membres de sa familia alguns dels tripulants. S'anaren repiguent, després detalls i el resultat fou la pèrdua del buc i de deu tripulants entre els el capitá D. Jordi Bennassar.

S'han obert arreu llistes de suscripció per socorre les families de les víctimes i s'organisen a son favor funcions benéfiques i a la Seu se celebraren suntuosos funerals amb assistencia del Bisbe i nmerosisima concurrencia.

La Redacció de LLEVANT, s'associa al sentiment general, pregant per l'etern descans de les ànimes de les víctimes, i demanant consol per llurs families.

CRÓNICA

DE CANOSTRA

El nostro benvolgut paisá, amic i col·laborador de LLEVANT, D. Monserrat Sancho

Lliteras, está fent una forta campanya electoral a Galicia a favor dels candidats regionalistes d'allá. Pren part en mitins de propaganda i escriu articles en el "Noroeste", per despertar la conciencia de l'opinió gallega atuida p'el caciquisme degradant. Heu celebram com Artanencs i desitjam que l'éxit mes falaquer coroní els seus esforços.

∞ D. Antoni Esteve Amorós, (a) Regalat cap del partit liberal, ha llogat el Teatre de Can Mas, que fins ara havia ocupat el Circol d'Obrers Catòlics. Segons diven l'idea es, instal·lar el Centre Liberal en els alts i aplegar elements de la Societat Obrera i alguns altres per reconstituir la Societat d'Instrucció i Recreo qu'en altre temps existia, i que de tot tonia manco instrucció. Aixó, es casi segur que p'el Carnaval de l'any vinent no faltaran eis consabuts balls de másceras i demés que en l'altra temporada armaren. Si aixó han de fer, no li diguin d'Instrucció, i possin sincerament "Societat de balls i altres recreos".

∞ Aquesta setmana passada, en Jaume Nabot (a) Tit tengué la desgracia, mentres feia, llenya, de ferir-se amb la dextra a un braç fentse una ferida d'importancia. El metje li hagué de donar un punt.

∞ El nostro bon amic i paisá D. Juan Ll. Estelric catedratic de l'Institut General i Tecnic de Palma se troba totalment curat de la malatia que tant de temps fa el tenia postrat. Sembla que ja no tardará a carregar-se de nou de prosseguir la seva tasca. Li expresam per aquest motiu la nostra gaubansa.

∞ A la Plassa del Conquistador l'han acabada d'omplir d'abres, com també al carré de Monserrat Blanes. Ara fan els clots per sembrar-ne també a la Plassa del Convent, par demunt l'escalonada nova i adavant el portal segón. Es aixó una bona millora per l'higiene i ornament de la població. El nou batle D. Bartomeu Esteve, mereix per aixó l'enhorabona. Així se fá, per anar bé; moguen-se i fent obra profitosa.

∞ La societat "Foment del Civisme" de Palma nos comunica la renovació de la seva Junta Directiva, figurant com a President de la mateixa D. Francesc Gamarra.

DE CAPDEPERA

Fa uns quants dies que varem fer una visita al astiller que els jermans Ferragut estan preparant a "Na Farradura" de Cala Retjada. Actualment fan el cubert que ha de contenir la máquina d'asserrar; hi ha també una partida de fusters que adoben grossos llenyams per montá el primer barco al qual ja han posat la quilla. Tendrá 23 metres de llarg i de 150 a 165 tonelades de desplaçament. Dirigeix els treballs el mestre Antoni Nadal d'aquesta localitat. Rebin el jermans Ferragut la nostra enhorabona pel bon nom que procuren donar an el seu poble.

** Els mossos sortejats el diunmenge passat eren en número de 30.

Moviment de població

MORTS

Dia 14 de Febrer—Na Margalida Alzamora i Sureda (a) de Cala Molitó, de 69 anys, d'insuficiencia mitral.

NAIXEMENTS

Dia 14—Pere Lliteras Riera i Catalina Lliteras Riera. —Bessons.

Corresponsal
Cande pera 18 Febrer

Per etxés d'original dei cam de publicar Registre

GRAN COLMADO ARTANENC d'en GUIÉM BUJOSA (a) Ganancia

SE VENEN BONS I BARATO

Comestibles de tota casta, licors, dolces, galletas, etc., etc. e Grandíols suíls i perfumeria

Aquesta casa es s'única depositaria dins Artá del ANIS . O . EN

Fixau-vos be en sa Direcció: CARRE de PALMA, 3 - ARTA

S'agencia Bujosa (a) Ganancia serveix amb esment, puntualitat i barato qualsavol encàrrec se li fassa per ciutat i pels altres pobles de Mallorca

Despaig a Artá: Carré de Palma, núm. 3 Despaig a Palma: Estanc d'es Banch de s'Oll

Grandes Almacenes

: *San José* :

de

Vda. Ignacio Figuerola

Sastreria Camiseria Merceria Zapateria Pañeria
Laneria Pañoleria Lenceria
Géneros de Punto Sederia, Articulos para Viaje
OBJETOS DE REGALO

Depósito de máquinas parlantes
PATHEFONO

PRECIO FIJO

Brondo, 7 9, 11. Bone, 118 ☎ Teléfono, 217

NO IMPORTA

MAI MES SORTI D'ARTA PER VESTIR DE SASTRE

EN LA

SASTRERIA

D'EN

Juan Juster

se falen i cusen tota casta de vestits d'home
a la moda i a gust de cada qual

Direcció: Botavant, 14 ARTA

NO COMPREU CAFÉ
que no passeu abans per sa botiga d'en
JAUME CABRER

que'l té bo i frese

Allà hei trobareu tota casta de
comestibles i a tot preu

ARROS, VERDURES, PATATES, etc.

Carré de Antoni Blanes Juan - Antea Puput

FARMACIA

DE

Llorens Garcies

OBERTA A TOTES HORES

Vins i alxarops medicinala

Alxarops de cas de l'art. 180000

preparat amb erba cuquet a d'ARTA

PLASSERIA DES MARXANDO

GRAN BOTIGA

AMB GÉNERO DE TOTA CASTA I A TOT PREU;

— CALSAT FI I DE MODA —

A UANA VIVES

CARRÉ DE PARROQUIA, 1

CAP BOTIGA

VEN EN MILLOS CONDICIONS QUE SA D'EN

Juan Vicens (a) Jan

Tota casta d'articles, comestibles, galletas, etc.

ES REPRESENTANT DE SA PERFUMERIA

L. GACCIO

TE DEPOST DE MAQUINES DE COSIR

PAPPI I AUCONS

Com també tota casta d'instruments musicals, Bandurries, Guitarras, etc.

LIRECCIO: — ALCARIOT, 3

ACADEMIA

de 1.ª i 2.ª ensenyansa

amb classes especials de

FRANCÉS i

CONTABILIDAD

Preparació per l'aptes en Ins.
titols, Normals, Correus i
telegrafs.

Professors especials

Per preus e mietmes
dirigirse a son director

D. Andreu Ferrer

MESTRE NACIONAL

RONDAIES

DE MENORCA

per

Andreu Ferrer

Un votum
en 4.ª 2 Peses

DEMANQUES A LA LIBRERIA DE

FERRER I SUREDA

ARTIA

En aquesta Administració

podreu encarregar

tota casta de

IMPRESOS

Se serveixen amb prontitud

**LIBRERIA, PAPELERIA
i CENTRE de SUSCRIPCIONS**

Ferrer i Sureda

Aquí trobareu paper de tota casta a la menuda i en gros, plects,
llibretes, tintes, llapiceria, etc. etc.

Libres escolars i relligiosos

— A PREU DE CATALEG —

s'encomanden da tota casta en tota puntualid.

QUATRE CANTONS, 3 ARTA

Ensaïmades i Panets

En lloch se troben millós que a la

Panaderia Victoria

ES FORNOU

Miquel Roca Castell

El sa botiga hei trobareu
sempre pans, panets,
galletas, bescuits,

rollets, i tota casta de pasticeria

TAMBÉ SE SERVEIX A DOMICILI

Netedat, prontitud, i economia

DESPAIG Carré de Palma, 3 bis. ARTA